

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในบทนี้นำมาสู่ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดระเบียบวิธีวิจัย โดยนำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัย การพัฒนาสมมติฐานการวิจัย ตัวแบบและคำอธิบายเกี่ยวกับตัวแปรประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารกับผลการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย 2 ลักษณะคือ การวิจัยเชิงประจักษ์ และการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร ประกอบกับการเก็บข้อมูลทางการเงินของบริษัทพร้อมด้วย ได้แก่ ยอดรายได้รวม ใช้วัดขนาดขององค์กร อัตราผลตอบแทนจากยอดขายและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรในการประเมินความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรในการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายในด้านกระบวนการผลิต อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรในการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายนอกด้านการตลาด

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปขององค์กรและระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารโดยจำแนกตามเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่บริษัทประยุกต์ใช้ซึ่งระบุในขอบเขตงานวิจัย อันจะทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และ (2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติทดสอบ 2 เทคนิคด้วยกัน

1. เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)¹ เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่ระบุในขอบเขตงานวิจัยจำนวน 14 เทคนิค ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระของงานวิจัย จึงดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) สร้างเป็นปัจจัยใหม่ที่ประกอบด้วยกลุ่มของเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่มีความสัมพันธ์กันภายในปัจจัยสูง และแตกต่างจากปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มปัจจัย เพื่อทำการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในลำดับต่อไป

2. เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)² เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ระบุในขอบเขตงานวิจัยทั้ง 14 เทคนิค กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่สร้างเป็นปัจจัยใหม่ดังกล่าวข้างต้น กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดองค์กร และกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากตัวแปรตามมีลักษณะเป็นตัวแปรตามเชิงปริมาณ หรือตัวแปรตามต่อเนื่อง (Continuous Dependent Variable) โดยตัวแปรเหล่านี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมตามที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 สำหรับรายละเอียดของตัวแปรแต่ละชนิดจะกล่าวไว้ในส่วนของตัวแบบและคำอธิบายเกี่ยวกับตัวแปรหัวข้อ 3.3

3.2 การพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับผลการดำเนินงานขององค์กร โดยจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค กับผลการดำเนินงานขององค์กร จึงมีการกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

¹ การวิเคราะห์ปัจจัย เป็นเทคนิคที่จะจับกลุ่มหรือรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ไว้ในกลุ่มหรือ Factor เดียวกัน ตัวแปรที่อยู่ใน Factor เดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละ Factor จะไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก

² การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เป็นการทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแต่ละตัว โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ทั้งหมด เพื่อจะดูว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแบบใดหรือทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ)

สมมติฐานที่ 1 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS)

สมมติฐานที่ 2 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 3 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover)

สมมติฐานที่ 4 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio)

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่จำแนกตามกลุ่มเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่มีความสัมพันธ์กัน โดยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (ภาคผนวก ข) กับผลการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นจึงมีการกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS)

สมมติฐานที่ 6 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 7 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover)

สมมติฐานที่ 8 การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio)

3.3 ตัวแบบและคำอธิบายเกี่ยวกับตัวแปร

3.3.1 ตัวแบบ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับผลการ

ดำเนินงานขององค์กรมีตัวแบบทั้งหมด 8 ตัวแบบที่สนใจศึกษา เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานงานวิจัย ทั้ง 8 สมมติฐาน ที่จำแนกตามลักษณะการจัดกลุ่มตัวแปรอิสระ คือเทคนิคทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค และการวัดค่าของตัวแปรตาม คือผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดขององค์กร และกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการ ตรวจสอบความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร สามารถอธิบายได้ดังตัวแบบที่ 3.3.1.1-3.3.1.4

$$\Delta ROS_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[DMAI_1] + \beta_2[DMAI_2] + \dots + \beta_{14}[DMAI_{14}] + \beta_{15}[SIZE] + \beta_{16}[INDUS] + \varepsilon$$

3.3.1.1 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 1

$$\Delta ROA_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[DMAI_1] + \beta_2[DMAI_2] + \dots + \beta_{14}[DMAI_{14}] + \beta_{15}[SIZE] + \beta_{16}[INDUS] + \varepsilon$$

3.3.1.2 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 2

$$\Delta \text{Assets Turnover}_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[DMAI_1] + \beta_2[DMAI_2] + \dots + \beta_{14}[DMAI_{14}] + \beta_{15}[SIZE] + \beta_{16}[INDUS] + \varepsilon$$

3.3.1.3 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 3

$$\Delta \text{COGS/SALES Ratio}_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 - \beta_1[\text{DMAI}_1] - \beta_2[\text{DMAI}_2] - \dots - \beta_{14}[\text{DMAI}_{14}] - \beta_{15}[\text{SIZE}] - \beta_{16}[\text{INDUS}] - \epsilon$$

3.3.1.4 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหาร โดยจัดกลุ่มเทคนิคที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการวิเคราะห์ปัจจัย (ภาคผนวก ข) กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร สามารถอธิบายได้ดังตัวแบบที่ 3.3.1.5-3.3.1.8

$$\Delta \text{ROS}_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[\text{REPORT}] + \beta_2[\text{PLAN}] + \beta_3[\text{COST}] + \beta_4[\text{SIZE}] + \beta_5[\text{INDUS}] + \epsilon$$

3.3.1.5 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 5

$$\Delta ROA_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[\text{REPORT}] + \beta_2[\text{PLAN}] + \beta_3[\text{COST}] + \beta_4[\text{SIZE}] + \beta_5[\text{INDUS}] + \varepsilon$$

3.3.1.6 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 6

$$\Delta \text{Assets Turnover}_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 + \beta_1[\text{REPORT}] + \beta_2[\text{PLAN}] + \beta_3[\text{COST}] + \beta_4[\text{SIZE}] + \beta_5[\text{INDUS}] + \varepsilon$$

3.3.1.7 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน กับการเปลี่ยนแปลงของอัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 7

$$\Delta \text{COGS/SALES Ratio}_{\text{เฉลี่ย 3 ปี}} = \beta_0 - \beta_1[\text{REPORT}] - \beta_2[\text{PLAN}] - \beta_3[\text{COST}] - \beta_4[\text{SIZE}] - \beta_5[\text{INDUS}] - \varepsilon$$

3.3.1.8 ตัวแบบข้างต้นใช้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และ/หรือเทคนิคเกี่ยวกับต้นทุน กับการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio) โดยมีขนาดขององค์กรและกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 8

3.3.2 คำอธิบายเกี่ยวกับตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาสามารถอธิบายโดยจำแนกแต่ละตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรที่สนใจศึกษา³ (Independent Variable)

ผู้วิจัยทำการรวบรวมเทคนิคทางการบัญชีบริหารตามทฤษฎีที่ระบุในขอบเขตของงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยระดับการใช้สารสนเทศที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค ดังนี้

1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การจัดทำงบประมาณ เป็นการจัดทำแผนงานในรูปตัวเลขที่แสดงถึงรายละเอียดของการได้มาและใช้ไปของทรัพยากรในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อการดำเนินงานในอนาคต และการควบคุมการดำเนินงานในปัจจุบัน งบประมาณเป็นแผนงานทางการเงิน ซึ่งกิจการคาดหวังไว้ในอนาคตและใช้เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานจริงของกิจการ ซึ่งฝ่ายบริหารนำมาใช้ในการวางแผน และควบคุม ซึ่งการควบคุมคือการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานจริง กับที่ได้มีการจัดทำงบประมาณไว้ (ศศิวิมล มีอำพล : 2546)

2 การวิเคราะห์ผลต่าง (Variance Analysis)

ในกรณีที่กิจการได้มีการจัดทำงบประมาณขึ้นแล้ว ในการนำงบประมาณมาใช้เพื่อการควบคุมนั้น โดยการนำผลปฏิบัติงานจริงที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับงบประมาณ เพื่อดำเนินการหาความแตกต่างที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผลต่างที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจ โดยผู้บริหารต้องนำทั้งผลต่างที่น่าพอใจและไม่น่าพอใจนั้นมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของผลต่างดังกล่าว เพื่อที่จะนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีที่สุด รวมทั้งนำไปใช้ในการปรับปรุงการวางแผนงานในปีต่อไปและปรับปรุงการจัดทำงบประมาณในปีต่อไปด้วย (ศศิวิมล มีอำพล : 2546)

³ ตัวแปรที่สนใจศึกษา (Interest variables) หมายถึง ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตาม

3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร (Cost-Volume-Profit Analysis)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ต้นทุน ปริมาณ กำไร เป็นเทคนิคทางการบัญชีบริหารวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อต้นทุนและกำไร ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในระดับ หรือปริมาณกิจกรรมในการดำเนินธุรกิจของกิจการ โดยปกติผู้จัดการมักจะต้องทำการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ การกำหนดปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่จะขาย การกำหนดส่วนประสมของผลิตภัณฑ์ที่จะขาย (ถ้าผลิตและขายผลิตภัณฑ์หลายชนิด) และการประมาณต้นทุนที่จะเกิดขึ้นจากการผลิต และขายผลิตภัณฑ์ตามปริมาณและส่วนประสมที่กำหนด โดยจำแนกเป็นต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร เพื่อจะหาองค์ประกอบร่วมกันของปัจจัยทั้ง 4 อย่าง ได้แก่ ราคา ปริมาณ ส่วนประสมผลิตภัณฑ์ และต้นทุน (บุญอนันต์ ไชยชลอ : 2546)

4 การวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis)

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหาร ในการนำข้อมูลของงบการเงินในอดีตมาหาความสัมพันธ์ของตัวเลขต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพยากรณ์ถึงสภาพฐานะทางการเงินในอนาคต และหาจุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องวัดความสามารถในการบริหารและวางแผนของผู้บริหารด้วยว่ามีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ (วันฤดี สุขสงวน และคณะ : 2544)

5 การจัดทำรายงานต้นทุนคุณภาพ (Quality Cost Report)

ต้นทุนคุณภาพหมายถึง ต้นทุนในการป้องกันมิให้เกิดสินค้าด้อยคุณภาพหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าที่ผลิตมีคุณภาพต่ำ ต้นทุนคุณภาพแบ่งเป็น 4 ประเภทคือ ต้นทุนในการป้องกัน (Prevention Cost) ต้นทุนในการประเมิน (Appraisal Cost) ต้นทุนความล้มเหลวภายใน (Internal Failure Cost) ต้นทุนความล้มเหลวภายนอก (External Failure Cost)

- ต้นทุนในการป้องกันมิให้เกิดสินค้าด้อยในกระบวนการผลิต ได้แก่ ต้นทุนด้านวิศวกรรมการออกแบบ ต้นทุนด้านวิศวกรรมคุณภาพ ต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อคัดเลือกหรือเพื่อประเมินผู้จัดส่งวัตถุดิบ ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ป้องกัน ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการทดลองการผลิตก่อนที่จะมีการผลิตจริง และต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่ออบรมด้านคุณภาพให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

- ต้นทุนในการประเมิน เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของ

สินค้าในแต่ละขั้นตอนการผลิต เช่น การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป ว่ามีคุณภาพตามรายละเอียดจำเพาะของสินค้าที่กำหนดไว้หรือไม่

- ต้นทุนความล้มเหลวภายใน เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าที่ด้อยคุณภาพหรือเป็นของเสียได้มีการตรวจพบสินค้าที่ด้อยคุณภาพก่อนที่จะจัดส่งให้แก่ลูกค้า สำหรับสินค้าที่ด้อยคุณภาพจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขเพื่อให้มีคุณภาพตามที่กำหนด หรืออาจไม่สามารถแก้ไขให้มีคุณภาพตามที่กำหนดได้ ซึ่งอาจจะต้องขายในราคาต่ำกว่าราคาขายปกติ

- ต้นทุนความล้มเหลวภายนอก เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการจัดส่งสินค้าที่ด้อยคุณภาพไปให้แก่ลูกค้าแล้ว โดยไม่ทราบว่าสินค้าที่จัดส่งไปให้แก่ลูกค้า นั้นเป็นสินค้าที่ด้อยคุณภาพ เช่น ค่าซ่อมแซมหรือต้นทุนในการเปลี่ยนสินค้าใหม่ตามสัญญาประกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือ ค่าความเสียหายต่อชื่อเสียงและภาพพจน์ของบริษัทซึ่งไม่อาจจะวัดค่าเป็นตัวเงินได้

การรายงานต้นทุนคุณภาพมีหลายรูปแบบ เช่น แสดงต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภทเป็นเปอร์เซ็นต์ของยอดขาย แสดงต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภทเทียบกับต้นทุนตามมาตรฐานหรือต้นทุนตามงบประมาณและแสดงต้นทุนคุณภาพเปรียบเทียบกันในแต่ละปี (www.Thailandaccount.com)

6 การจัดทำรายงานข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน (Segment Report)

รายงานข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นภายใต้การบัญชีต้นทุนผันแปรเพื่อการประเมินผลและตัดสินใจของผู้บริหารที่ดีกว่าการจัดทำขึ้นได้การบัญชีต้นทุนคิดเข้างาน (วินฤดี สุขสงวน และคณะ : 2544)

7 การบัญชีตามความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting)

Hornsgren และ Foster อ้างใน Keller, Bulloch และ Shultis (1994 : 26.2) ได้ให้คำจำกัดความของระบบการบัญชีตามความรับผิดชอบว่าเป็น "ระบบบัญชีที่มีการรับรู้และระบุต้นทุนรวมทั้งรายได้ สิทธิทรัพย์ และหนี้สินที่เกิดขึ้นให้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องคือ ให้ (1) ผู้จัดการรายบุคคลมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุน รายได้ สิทธิทรัพย์และหนี้สินดังกล่าว หรือ (2) ให้กับกิจกรรมที่เป็นสาเหตุของการเกิดขึ้นของต้นทุน"

วัตถุประสงค์ในการแบ่งต้นทุนและรายได้ตามความรับผิดชอบก็เพื่อรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล คือ การตัดสินใจ และการกระทำของผู้จัดการกับต้นทุนและ

รายได้ที่เป็นผลจากการตัดสินใจและการกระทำดังกล่าว ระบบการบัญชีที่มีการวางรูปที่ดีมีลักษณะ 2 ประการ (มิติ) คือ

- เป็นการวัดว่ามีส่วนในการทำกำไรให้กับกิจการของผลิตภัณฑ์หรือบริการเฉพาะอย่าง
- เป็นการวัดการมีส่วนในการทำกำไรให้กับกิจการของส่วนงานต่างๆ ที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น แผนก ฝ่าย บริษัทย่อย เป็นต้น (บุญอนันต์ ไชยชลอ : 2546)

8 การกำหนดราคาโอนระหว่างส่วนงาน (Transfer Pricing)

การกำหนดราคาโอนระหว่างส่วนงานของกิจการเกิดขึ้นในธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งมีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ และมีการนำเอาระบบบัญชีตามความรับผิดชอบมาใช้ โดยจำแนกสายงานบริหารในลักษณะศูนย์ความรับผิดชอบ ซึ่งศูนย์ความรับผิดชอบบางศูนย์อาจผลิตผลิตภัณฑ์ในรูปวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่ต้องนำไปผลิตต่อหรือเรียกว่า Intermediate Products เพื่อขายให้กับผู้ซื้อภายนอก และในขณะเดียวกันก็ขายให้กับศูนย์ความรับผิดชอบอื่นของกิจการด้วย ราคาระหว่างส่วนงานของกิจการ หรือเรียกย่อๆ ว่า “ราคาโอน” เป็นราคาที่ส่วนงานผู้โอนคิดจากส่วนงานผู้รับโอน เป็นค่าผลิตภัณฑ์ที่โอนหรือบริการที่ให้ราคาโอนถือเป็นรายได้ของส่วนงานผู้โอน และเป็นต้นทุนของส่วนงานผู้รับโอน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อกำไรผันแปรในเบื้องต้น และกำไรจากการดำเนินงานของส่วนงานทั้งสอง และมีผลกระทบต่อกำไรของกิจการ (บุญอนันต์ ไชยชลอ : 2546)

9 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของแต่ละส่วนงาน (Profitability Analysis by Segment)

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของแต่ละส่วนงาน เป็นการประเมินกิจกรรมต่างๆ ภายในกิจการ ผู้บริหารต้องการข้อมูลที่จำแนกตามส่วนงานหรือหน่วยงานหรือกิจกรรม ตัวอย่างเช่นในบริษัทมีแผนกการตลาดแยกตามสายผลิตภัณฑ์ ผู้บริหารต้องการทราบว่าแผนกการตลาดใดทำกำไรได้เท่าใด แผนกใดมีปัญหาเกิดขึ้น และแผนกใดต้องได้รับการสนับสนุนหรือเอาใจดูแลจากผู้บริหารเป็นพิเศษ (วันฤดี สุขสงวน และคณะ : 2544)

10 ต้นทุนกระบวนการ / ต้นทุนช่วง (Process Costing)

ระบบต้นทุนช่วงการผลิต จะนำมาใช้เมื่อขบวนการผลิตเป็นแบบต่อเนื่องกันไป หรือแผนกผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะคล้ายกันหรือเหมือนกันในปริมาณมาก การผลิตเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือมีอย่างเพียงพอ (วันฤดี สุขสงวน และ

คณะ : 2544)

11 ต้นทุนงานสั่งทำ (Job order Costing)

ระบบต้นทุนงานสั่งทำ จะมีลักษณะของการคิดคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์แยกแต่ละงาน (Job) หรือแต่ละรุ่น (Batch) ให้เป็นไปตามความประสงค์โดยเฉพาะของลูกค้าแต่ละราย ลักษณะสำคัญของต้นทุนงานสั่งทำคือสินค้าแต่ละงานหรือแต่ละรุ่นจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป (วันฤดี สุขสงวน และคณะ : 2544)

12 ต้นทุนมาตรฐาน (Standard Costing)

ต้นทุนมาตรฐาน เป็นการกำหนดต้นทุนที่เป็นมาตรฐานขึ้นมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงาน การกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์นั้น จำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานให้กับต้นทุนการผลิตทุกรายการ อันได้แก่ วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยการกำหนดมาตรฐานนั้นต้องการกำหนดทั้งราคามาตรฐาน (Standard Price) และปริมาณมาตรฐาน (Standard Quantity) (ศศิวิมล มีอำพล : 2546)

13 ต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing)

ต้นทุนฐานกิจกรรม เป็นการกำหนดต้นทุนที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องมากขึ้น เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป โดยระบบต้นทุนฐานกิจกรรมเป็นระบบจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอนคือ

- จัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตให้กับแต่ละกลุ่มหรือศูนย์กิจกรรม ซึ่งอาจเรียกว่า Activity Cost Pools ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อยๆ หลายกิจกรรม
- คำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์ตามจำนวนกิจกรรมที่ผลิตภัณฑ์นั้นใช้ โดยใช้ตัวผลักดันต้นทุน (ศศิวิมล มีอำพล : 2546)

14 ต้นทุนตามวงจรอายุของผลิตภัณฑ์ (Life-Cycle-Costing)

ต้นทุนตามวงจรอายุของผลิตภัณฑ์ เป็นกระบวนการบริหารต้นทุนผลิตภัณฑ์ตลอดอายุผลิตภัณฑ์นั้น โดยการแจกแจงและควบคุมต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่เริ่มวิจัยค้นคว้าออกแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปพร้อมที่จะขาย การบรรจุหีบห่อ การจัดเก็บ การขนส่ง การตลาด การบริการหลังการขาย และรวมไปถึงค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์นั้นตลอดอายุผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ข้อมูลต้นทุนนี้จะนำไปใช้ในการกำหนดราคาอีกด้วย (กชกร เฉลิมกาญจนา : 2547)

การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในงานวิจัยนี้ ได้พัฒนาการวัดค่าจากงานวิจัยครั้งก่อนของ Simons (1990) งานวิจัยของ Choe (1998) การศึกษานำร่องของ Mia และ Clarke (1999) งานวิจัยของ ดนุชา คุณพนิชกิจ และ คณะ (2545) และงานวิจัยของ กมลวรรณ รอดหรั่ง (2546) โดยมีการเพิ่มเติมข้อมูลบางส่วน ซึ่งจะครอบคลุมการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารที่อยู่ในขอบเขตของงานวิจัย โดยวัดเป็น Likert scale ที่ให้ผู้ตอบให้คะแนนน้ำหนักหรือระดับการใช้ของรายการ โดยระดับคะแนนแบ่งออกเป็น 6 ระดับได้แก่

- 5 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับสูงที่สุด
 - 4 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับสูง
 - 3 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับปานกลาง
 - 2 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับต่ำ
 - 1 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับต่ำที่สุด
- และ
- 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีการกำหนดหรือไม่มีการประยุกต์ใช้เทคนิคดังกล่าว

3.3.2.1 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรควบคุม⁴ (Control Variable)

ตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. ขนาดขององค์กร (SIZE)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารกับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อควบคุมผลกระทบจากปัจจัยอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร นอกเหนือจากตัวแปรที่สนใจศึกษา ดังนั้นจึงต้องควบคุมตัวแปรที่อาจจะมีผลสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร ด้วยการนำขนาดขององค์กร และกลุ่มอุตสาหกรรม เข้ามาเป็นตัวแปรควบคุม ในการวิจัยครั้งนี้

⁴ ตัวแปรควบคุม (Control variables) หมายถึง ตัวแปรที่อาจจะมีผลกระทบต่อตัวแปรตามนอกเหนือจากตัวแปรที่สนใจศึกษา

งานวิจัยครั้งก่อน (Hoque และ James, 2000) ได้มีการนำขนาดขององค์กรมาทดสอบความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร และงานวิจัยของ Choe (2004) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสารสนเทศจากทางการบัญชีบริหารในการวางแผนและควบคุม และประเมินผลการดำเนินงาน จากผลงานวิจัยพบว่า การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับผลการดำเนินงานด้านการผลิตโดยมีการใช้ขนาดขององค์กรเป็นตัวแปรควบคุมเช่นกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำขนาดขององค์กรมาเป็นตัวแปรควบคุม ในการทดสอบความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัยต่างๆ สามารถจัดทำเป็นตารางสรุปวิธีการวัดขนาดขององค์กรได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สรุปวิธีการวัดขนาดขององค์กรจากผลงานวิจัยในอดีต

ผู้ทำวิจัย	วิธีการวัดขนาดขององค์กร		
	จำนวนพนักงาน	Natural Log ของ ยอดรายได้รวม	Natural Log ของ ยอดสินทรัพย์รวม
Mckeown, Muchler and Hopwood (1991)		/	
Mutchler, Hopwood and Mckeown (1997)		/	
Carcello, Hermanson and Huss (1995:133-143)		/	
Carcello and Neal (2000: 453-467)		/	
Chen and Jaggi (2000)			/
Raffounier (1995)			/
Bruns and Waterhouse (1975)	/		
Merchant (1981,1984)	/		

จากตารางที่ 3.1 สรุปได้ว่า ผู้ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะเลือกใช้ Natural Log ยอดรายได้รวมขององค์กร ในการวัดขนาดขององค์กร ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงเลือกใช้ยอดรายได้รวม

ขององค์กร ในการวัดขนาดขององค์กรเช่นเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมา โดยใช้ Natural Log ยอดขายได้รวมเฉลี่ย 3 ปี ในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2546 และพ.ศ. 2547 ตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานขององค์กรที่รวบรวมข้อมูลผลการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย 3 ปีของผลการดำเนินงานขององค์กร

เหตุผลที่ใช้ Natural Log ของยอดขายได้รวมเนื่องจากยอดขายได้รวมมีค่าเป็นจำนวนมาก และค่าคะแนนของตัวแปรอิสระ (ค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารขององค์กร) เมื่อเฉลี่ยออกมาแล้วจะไม่เกิน 5 คะแนน และตัวแปรตาม คือการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร มีจำนวนค่าเป็นจำนวนร้อยละ การทำ Natural Log ของยอดขายได้รวม ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับยอดขายได้รวมของกิจการมาจากฐานเดียวกัน

2. กลุ่มอุตสาหกรรม (INDUS)

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตของ Cagwin and Bouwman (2002) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรมกับการปรับปรุงผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้มีการนำกลุ่มอุตสาหกรรมเข้ามาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้ในการควบคุมผลการศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำประเภทอุตสาหกรรมมาเป็นตัวแปรควบคุมในงานวิจัยครั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัยต่างๆ สามารถจัดทำเป็นตารางสรุปวิธีการวัดประเภทอุตสาหกรรมได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีการวัดประเภทอุตสาหกรรมจากผลงานวิจัยในอดีต

ผู้ทำการวิจัย	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้
Trotman and Bradley (1981)	ตัวแปรเทียม (0,1)
Cooke (1992)	ตัวแปรเทียม (0,1)
Zoysa and Wijewardena (2003)	ตัวแปรเทียม (0,1) โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 3.2 สรุปได้ว่า ผู้ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะใช้ตัวแปรเทียม (Dummy Variable) ในการระบุประเภทอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวแปรเทียม (0,1) ในการวัดค่าตัวแปรเช่นเดียวกับงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งนี้การแบ่งประเภทอุตสาหกรรมนั้นได้อ้างอิงกับการจัด

กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) โดยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมบริษัทที่อยู่ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต สามารถแสดงการแทนค่าได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีการวัดประเภทอุตสาหกรรมจากผลงานวิจัยในอดีต (ต่อ)

ประเภทอุตสาหกรรม	การแทนค่า
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (INDUS 1)	1 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 0 บริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค (INDUS 2)	1 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 0 บริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค
กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS 3)	1 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม 0 บริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (INDUS 4)	1 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 0 บริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

เนื่องจากตัวแปรที่เกี่ยวกับประเภทอุตสาหกรรมนี้เป็นตัวแปรอิสระเชิงกลุ่มหรือตัวแปรเชิงคุณภาพจึงต้องใช้ตัวแปรเทียม (Dummy Variable) ในการแทนค่า โดยแทนค่า 1 หากเป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ และ 0 หากเป็นบริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ ดังนั้นหากตัวแปรเหล่านี้เท่ากับ 0 ทั้งหมด จึงหมายถึง กลุ่มเทคโนโลยี (INDUS 5)

3.3.2.1 ตัวแปรตาม⁵

ตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัย คือผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานขององค์กร (Organizational Performance)

เนื่องจากการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร จากงานวิจัยครั้งก่อน จะสามารถช่วยองค์กรนำไปใช้ในการตัดสินใจวางแผน สังการ และควบคุม ก่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ

⁵ ตัวแปรตาม (Dependent variable) หมายถึง ตัวแปรที่ได้รับผลกระทบจากตัวแปรอิสระ

การผลิตผลิตภัณฑ์ขององค์กร (Choe : 2004) นอกจากนี้ข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ ดนุชา คุณพนิชกิจ และ คณะ (2545) เกี่ยวกับการใช้ตัววัดผลการดำเนินงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกำไร ก่อนดอกเบี้ยและภาษี ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงเริ่มการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะครอบคลุมถึงผลการดำเนินงานทั้ง 3 ด้านขององค์กร คือ 1. ความสามารถในการทำกำไร 2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานภายในด้านการผลิต 3. ประสิทธิภาพการดำเนินงานภายนอกด้านการตลาด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Corbett al el. (2002) ซึ่งสามารถจัดทำเป็นตารางสรุป ตัววัดผลการดำเนินงานได้ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 สรุปวิธีการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรจากผลงานวิจัยในอดีต

ผู้ทำวิจัย	ตัววัดผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน			
	Cost/Sale Ratio	Assets Turnover	(ROA)	(ROS)
Hendrick and Singhal (1997)	/	/		
Denton and White (2000 : 94-107)				
Hoque and James (2000 : 1-17)				
Lipe and Salterio (2000 : 283-298)				/
Easton and Jarrell (1998)		/		
Hendricks, Defreitas, and Walker (1996 : 18-22)			/	/
Griffin and Mahon (1997 : 5-31)			/	/
Iltner, Larcker and Rajan (1998 : 231-255)			/	/
Rowe and Morrow (1999 : 58-70)			/	
Corbett al el. (2002)	/	/	/	
Golian and Mersereau (2000 : 48-53)				

จากตารางที่ 3.3 สรุปได้ว่า อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วน ที่นำมากำหนดเป็นตัวแปรตามในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กร จึงประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วน ได้แก่

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

$$= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)}}{\text{มูลค่าสินทรัพย์รวมเฉลี่ย}}$$

ซึ่งวิธีการนี้ใช้ในงานวิจัยของ Hendrick and Singhal (1997), Easton and Jarrell (1998), Corbett et al. (2002) และ กมลวรรณ รอดหรีง (2004)

อัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio)

$$= \frac{\text{ต้นทุนขายเฉลี่ย}}{\text{ค่าขายเฉลี่ย}}$$

ซึ่งวิธีการนี้ใช้ในงานวิจัยของ Hendrick and Singhal (1997), Corbett et al. (2002) และ กมลวรรณ รอดหรีง (2004)

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Asset Turnover)

$$= \frac{\text{ค่าขายเฉลี่ย}}{\text{มูลค่าสินทรัพย์รวมเฉลี่ย}}$$

ซึ่งวิธีการนี้ใช้ในงานวิจัยของ Hendrick and Singhal (1997), Easton and Jarrell (1998), Corbett et al. (2002) และ กมลวรรณ รอดหรีง (2004)

อัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS)

$$= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)}}{\text{ค่าขายเฉลี่ย}}$$

ซึ่งวิธีการนี้ใช้ในงานวิจัยของ Hendrick and Singhal (1997), Ittner, Larcker and Rajan (1998), Lipe and Salterio (2000)

เนื่องจากสารสนเทศทางการบัญชีบริหาร สามารถช่วยสนับสนุนการตัดสินใจวางแผน
สั่งการ และควบคุม ในการบริหารงานของผู้บริหารตามงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นใน
งานวิจัยนี้จึงเริ่มการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร ซึ่งได้จาก
เทคนิคทางการบัญชีบริหารต่างๆ ที่องค์กรนำมาประยุกต์ใช้ กับอัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย
(COGS/SALES Ratio) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover) อัตรา
ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS) เพื่อให้ได้
ข้อสรุปที่มีความชัดเจนมากกว่างานวิจัยครั้งก่อน ภายใต้สมมติฐานดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการทำกำไรขององค์กร โดยอัตราผลตอบแทนต่อ
สินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากยอดขาย การประเมินผลด้วยอัตราส่วนนี้เป็นการประเมินผลใน
ภาพรวมขององค์กรเกี่ยวกับรายได้จากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นหรือผลกำไรที่เพิ่มขึ้น
อันเนื่องมาจากการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผน สั่งการ และ
ควบคุม ซึ่งส่งผลให้องค์กรมียอดขายเพิ่มขึ้น การควบคุมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานส่งผลให้
กระบวนการผลิตมีคุณภาพ และต้นทุนในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร หรือค่าใช้จ่าย
อื่นๆ ลดลง ดังนั้นเมื่อผู้บริหารได้มีการพิจารณาใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารเพื่อสนับสนุน
การตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ย่อมนำมาซึ่งรายได้หรือผลกำไรจากการดำเนินงานขององค์กรที่
เพิ่มขึ้นนั่นเอง

2. การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานภายในด้านกระบวนการผลิตของ
องค์กร โดยใช้อัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย การประเมินผลด้วยอัตราส่วนนี้มีแนวคิดว่าการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในการตัดสินใจบริหารงานในประเด็นต่างๆ จะช่วยในการพิจารณา
ตัดสินใจวางแผน เพื่อให้้องค์กรมีการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตที่ดีขึ้น สินค้ามีคุณภาพ
ลดปัญหาของเสีย การทำงานซ้ำ และรายการที่ไม่เพิ่มมูลค่าต่างๆ นำไปสู่ต้นทุนรวมที่ลดลงใน
ที่สุด อันเนื่องจากการวางแผนและการควบคุมที่ดี

3. การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายนอกด้านการตลาดของ
องค์กร โดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ การประเมินผลด้วยอัตราส่วนนี้มีแนวคิดว่าการใช้
สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ จะช่วยให้้องค์กร
พัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์ การวางแผนส่วนผสมผลิตภัณฑ์ ส่วนผสมการขาย
เพื่อให้้องค์กรได้กำไรสูงสุดภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด การพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพในตัวสินค้าของ
กิจการ ตลอดจนการบริการหลังการขาย จะส่งผลดีต่อการทำสัญญาซื้อขายทางธุรกิจ

ความสามารถในการนำเสนอสินค้าให้กับลูกค้า การประมูลสินค้า หรือความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวจะนำมาซึ่งยอดขายเพิ่มขึ้น ในขณะที่สินทรัพย์ที่ทำให้เกิดรายได้ขององค์กรนั้นมีมูลค่าเท่าเดิม หรือเพิ่มมากขึ้นในอัตราส่วนที่น้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

อัตราส่วนทางการเงินที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร จะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง) ของอัตราส่วนทั้ง 4 อัตราส่วน ที่กล่าวมาข้างต้น โดยทำการคำนวณค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานช่วงระยะเวลา 3 ปีของบริษัทซึ่งประกอบด้วยผลการดำเนินงานปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547 ตามลำดับ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อมูลที่ทำกรสำรวจระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร โดยผลการดำเนินงานสามารถเก็บข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลในงบการเงินของบริษัท

ตารางที่ 3.4 สรุปรายละเอียดของตัวแปรที่ทำการศึกษา

บทบาทของตัวแปร	ชื่อตัวแปร	ตัวย่อ	คำจำกัดความ
ตัวแปรอิสระ	ระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารซึ่งเป็นเทคนิคที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย	DMAI1... DMAI14	The Likert scale ในการวัดระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค
	เทคนิคทางการบัญชีบริหารเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน	REPORT	The Likert scale ในการวัดระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร (วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กัน)
	เทคนิคทางการบัญชีบริหารเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม	PLAN	The Likert scale ในการวัดระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร (วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กัน)
	เทคนิคทางการบัญชีบริหารเกี่ยวกับต้นทุน	COST	The Likert scale ในการวัดระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร (วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กัน)
ตัวแปรควบคุม	ขนาดขององค์กร	SIZE	Natural log ของยอดรายได้รวมเฉลี่ย 3 ปี
	กลุ่มอุตสาหกรรม	INDUS	1 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ 0 บริษัทที่ไม่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ระบุไว้
ตัวแปรตาม	การเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรโดยเฉลี่ย 3 ปี	Δ OP เฉลี่ย 3 ปี	การเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย (เพิ่มขึ้น/ลดลง) ของ ROS, ROA, Assets Turnover, COGS/SALES Ratio ในระยะเวลา 3 ปี ได้แก่ปี พ.ศ. 2545 พ.ศ.2546 และ พ.ศ. 2547 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.5 สรุปสัญลักษณ์ที่คาดหวังระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ คือระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารที่ระบุในขอบเขตงานวิจัยทั้ง 14 เทคนิค (DMAI1.....DMAI14)

ตัวแปรตาม คือการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย 3 ปี ของผลการดำเนินงานขององค์กร ($\Delta OP_{เฉลี่ย 3 ปี}$) ซึ่งวัดจาก	สัญลักษณ์ที่คาดหวัง
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	+
อัตราผลตอบแทนจากยอดขาย (ROS)	+
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Assets Turnover)	+
อัตราส่วนต้นทุนขายต่อค่าขาย (COGS/SALES Ratio)	-

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.4.1 ประชากร คือ องค์กรในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 146 บริษัท ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2547 ตามที่ได้นำเสนอไว้ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 สรุปรายละเอียดของประชากร

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	
- ธุรกิจการเกษตร	20
- อาหารและเครื่องดื่ม	20
2. สินค้าอุปโภคบริโภค	
- แพชั่น	25
- ของใช้ในครัวเรือน	7
- ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	3

ตารางที่ 3.6 สรุปรายละเอียดของประชากร (ต่อ)

3. วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	
- เครื่องมือและเครื่องจักร	2
- กระดาษและวัสดุการพิมพ์	2
- บรรจุภัณฑ์	13
- ปรีโตเคมีและเคมีภัณฑ์	11
- ยานพาหนะและอุปกรณ์	9
4. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	
- วัสดุก่อสร้าง	18
5. เทคโนโลยี	
- เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	8
- ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	8
รวม	146

3.4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ องค์กรในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 146 บริษัท ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด (Census Method) คิดเป็นตัวอย่างขนาด 100 เปอร์เซ็นต์โดยทำการส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับผลการดำเนินงานขององค์กร

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) ซึ่งมาจากกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากกรอบแนวคิดของงานวิจัยครั้งก่อน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

3.5.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลอ้างอิง ทั้งจากหนังสือ รายงานการวิจัย บทความต่างๆ ที่สามารถนำแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆ มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย
2. วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดโครงสร้างหลักของแบบสอบถามให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน
3. ร่างแบบสอบถามและนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา
4. ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) ก่อนใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง เพื่อทดสอบดูความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง ซึ่งในที่นี้คือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี เรียกการตรวจสอบวิธีนี้ว่า "Face Validity" ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถใช้ได้กับการวิจัยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต (พงษรัตน์ ทวีรัตน์ : 2531) โดยขอความร่วมมือจากบริษัทกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 บริษัท เพื่อให้ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบมาปรับแก้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจึงดำเนินการจัดพิมพ์และส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ส่วนประกอบของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กร

แบบสอบถามในส่วนนี้สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปขององค์กรกลุ่มตัวอย่าง โดยลักษณะคำถามจะเป็นแบบปลายปิด ที่มีตัวเลือกหลายตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบ และมีตัวเลือกบางส่วนเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเติม ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ จำนวนพนักงาน ทุนจดทะเบียน ลักษณะการผลิตและวิธีการผลิตสินค้าของกิจการ สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ การส่งออกตลอดจนสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารขององค์กรจำแนกตามเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่ระบุในขอบเขตงานวิจัย

แบบสอบถามในส่วนนี้มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบ Likert Scale ที่มีตัวเลือกหลายตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบเกี่ยวกับระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค โดยวัดจากคะแนนน้ำหนัก หรือระดับการใช้ของรายการในช่วงคะแนน โดยแบ่งเป็น 6 ระดับ (Likert Scale) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับสูงสุด
- 4 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับสูง
- 3 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับต่ำ
- 1 คะแนน หมายถึง การใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารในระดับต่ำที่สุด และ
- 0 คะแนน หมายถึง ไม่มีการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารดังกล่าว

การจำแนกเกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นเป็นแบบ 0-5 นี้ ก็เพื่อช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแยกระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารที่ได้จากการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิค และสามารถตอบได้อย่างชัดเจนขึ้น เนื่องจากเป็นเกณฑ์ที่มักใช้ในแบบสอบถามทั่วไป ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคุ้นเคย

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.6.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยแนบของจดหมายพร้อมติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อใช้ส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย และแบบสอบถามทุกฉบับจะมีการให้เลขที่ของแบบสอบถามล่วงหน้าเพื่อความสะดวกในการติดตามแบบสอบถาม โดยสอบถามผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบริษัท และระดับการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหารขององค์กร จำแนกตามเทคนิคทางการบัญชีบริหารทั้ง 14 เทคนิคดังกล่าวข้างต้น

3.6.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เก็บรวบรวมรายชื่อกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากรายชื่อองค์กรกลุ่มอุตสาหกรรม การผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยมีผลการดำเนินงานต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2547
2. เก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานขององค์กรจากงบการเงินของบริษัท ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม และรายงานประจำปี จากโปรแกรมงบการเงินและข้อมูลทางการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET-SMART)
3. เก็บรวบรวมข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องจากวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร หนังสือ รายงานสถิติ รายงานการวิจัย และข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษา สถาบันวิชาชีพ และหน่วยงานราชการ

3.7 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคนิคทางสถิติในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับรวบรวมได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้จำแนกตามเทคนิคทางสถิติที่นำมาใช้ อันประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนาหรือค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติเชิงอนุมาน เนื้อหาสาระของเทคนิคทางสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

นำเสนอข้อมูลในรูปของกราฟ ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Min) และค่าสูงสุด (Max) เพื่ออธิบายข้อมูลดังต่อไปนี้

3.7.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร ได้แก่ ทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน ลักษณะการผลิตสินค้าของกิจการ สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ การส่งออกตลอดจนสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของกิจการ

3.7.1.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบัญชีเกี่ยวกับระดับการใช้นโยบายหนี้สินทางการเงินเมื่อจำแนกตามเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่ระบุอยู่ในขอบเขตงานวิจัยทั้ง 14 เทคนิค

3.7.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอุตสาหกรรม

3.7.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

3.7.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

สถิติเชิงอนุมานในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิคทางสถิติทดสอบ 2 เทคนิคด้วยกัน ดังนี้

3.7.2.1 เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ปัจจัย มีดังนี้

เพื่อสร้างเป็นปัจจัยใหม่ที่ประกอบด้วยกลุ่มของเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่มีความสัมพันธ์กันภายในปัจจัยสูง และแตกต่างจากปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ

3.7.2.2 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ถ้าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันมาก แสดงว่า ถ้าตัวแปรอิสระมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลกระทบต่อค่าของตัวแปรตามเป็นอย่างมาก

2. ใช้ความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้มาประมาณค่าหรือพยากรณ์ค่าตัวแปรตามในอนาคต

ผู้วิจัยมุ่งที่จะตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศทางการบัญชีบริหาร กับ ผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดขององค์กร และกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นตัวแปรควบคุม การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เนื่องจากตัวแปรตามมีลักษณะเป็นตัวแปรตามเชิง ปริมาณ หรือตัวแปรตามต่อเนื่อง

สำหรับการศึกษานี้จะนำเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุมาใช้เพื่อตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม หรือเพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรในทิศทางใด ทั้งนี้พิจารณาจาก ทิศทางสัญลักษณ์ของค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จากการทดสอบ (อาจเป็นบวกหรือลบ) จะเห็นว่า เทคนิคดังกล่าวสามารถตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยนี้ได้อย่างครบถ้วน สำหรับ ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาจะนำเสนอไว้ในบทที่ 4 และบทที่ 5 เป็นลำดับถัดไป